

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: **Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích**

Autor: Bc. Kateřina Suchopárová

Studijní program: N7109 Archeologie

Studijní obor: Archeologie

Cílem práce K. Suchopárové bylo komplexní vyhodnocení keramiky ve vybraných objektech zkoumaných v sezónách 2002 – 2003 na laténském sídlišti v lokalitě Slepotic. Vybrány byly především větší objekty klasifikované jako polozemnice, pro které je charakteristická vyšší koncentrace keramiky a k nim doplňkově vytipované odlišné typy objektů s vyšší koncentrací keramiky.

Kromě tradičního vyhodnocení keramiky bylo cílem srovnat jednotlivé polozemnice z hlediska distribuce rozličných sledovaných vlastností keramických jedinců v jejich výplni, stanovit podobnosti a rozdíly ve výplních a srovnat je s jinými typy objektů. Za tímto účelem bylo potřeba provést 3D rekonstrukce objektů, na základě kterých bylo možné odhadnout objemy jednotlivých mechanických vrstev a koncentrace keramiky v nich.

Všichni keramičtí jedinci z vybraných objektů byli komplexně popsáni pomocí deskripčního kódu zahrnující základní popis (hmotnost, síla stěny, velikost, barvy ...), určení technologických charakteristik (od přípravy keramické hmoty po výpal) a také formálních a stylistických znaků. Vzniklá databáze obsahuje 2243 záznamů. Všechny typické jedince autorka kresebně dokumentovala. Metodiku popisu laténské keramiky ze Slepotic autorka ulehčila existencí regionálního popisného systému laténské keramiky od T. Mangela, který autorka přebírá, bohužel doslovně, aniž by výběr znaků adaptovala na zpracovávaný materiál.

Vyhodnocení probíhá systematicky. Před vlastním srovnáním keramických souborů z polozemnic autorka zjišťuje, do jaké míry můžeme předpokládat, že je keramický soubor z polozemnic reprezentativním souborem, který spolehlivě vypovídá o keramické produkci omezeného časového horizontu. Slouží jí k tomu srovnání variability odlišných znaků a jejich kombinací v jednotlivých vrstvách polozemnic. Především srovnává fragmentarizaci keramiky a podíl zastoupených materiálových tříd v kombinaci s ostatními znaky. Množství grafů vytvořených pro jednotlivé vrstvy všech vybraných polozemnic působí na první dojem přebujele a nepřehledně, ale je nutným expoé pro argumentaci jasných závěrů. Vyžaduje si na závěr přehledný souhrn základních výsledků. Závěr ovšem vyznívá poněkud vágně a tápavě. Navíc v něm autorka argumentuje množstvím keramiky ve vrstvách, což je znak, který nebyl předmětem (i když by měl být) této části vyhodnocení. Naopak souhrn výsledků porovnávání podílu jednotlivých sledovaných znaků nenacházíme.

Kapitoly 7.3 a 7.4 jsou v práci zařazeny poněkud neorganicky. Kap. 7.3 „3D modely objektů“ je kapitolou metodickou a měla být vřazena jako podkapitola do příslušné metodické kapitoly. Následující kapitola vyhodnocuje hustotu keramiky v jednotlivých vrstvách keramiky. Taková analýza by měla být jedním ze základních parametrů sloužících k rozhodnutí, jak k souborům keramiky z polozemnic přistoupit, což je téma kap. 6. Místo toho přichází kapitola až po vyhodnocení výsledků.

Závěrečná diskuze poněkud těká po jednotlivých tématech a nevytváří skutečnou interpretační syntézu. Plnohodnotnému zasazení výsledků do kontextu současného stavu bádání brání omezený přehled autorky o problematice laténské keramiky, který se zračí i v úvodních kapitolách, kde najdeme nadbytečné využívání sekundární literatury. Oproti tomu závěry práce v poslední kapitole jsou jasně formulovány a ukazují, že přes občasný dojem, že autorka ztrácí základní linii práce, má nakonec jasnou představu, co je hlavním přínosem práce a jaký je potenciál uplatněného typu analýzy.

Na závěr je potřeba vyzdvihnout objem práce, který s sebou téma přineslo:

a) V rámci zpracování tématu autorka provedla kompletní digitalizaci plánu příslušných výzkumných sezon.

b) Vypracovala databázi čítající komplexní popis 2243 keramických jedinců a provedla kresebnou dokumentaci všech typických zástupců.

c) Vytvořila 3D modely vybraných objektů.

Pokusit se ve vyhodnocení propojit širokou škálu technologických a formálních znaků na bázi kvantitativní analýzy je nelehkým úkolem, který nároky překračuje standardní zpracování archeologických souborů keramiky, a to je potřeba v hodnocení zohlednit. Výsledky jsou v závěru jasně formulované a rozhodně nepřinášejí banální zjištění.

Na druhou stranu dojem z práce kazí často nepřesně formulace a ne zcela kultivované vyjadřování a některé formální nedostatky. Do očí bijící je například chyba v automatickém generování odkazů na str. 99 – 101.

Obrazové přílohy jsou standardně graficky provedeny. Jen u obr. 1 je poněkud nevhodně zvolena legenda. Barevná škála přecházející od modré do červené evokuje zobrazení nějakých kvantitativních charakteristik zobrazených objektů, přitom pouze vyjadřuje jedinečnou hodnotu čísla objektu, které mohlo být zapsáno rovnou do plánu.